

АНОТАЦІЯ

Чайковський Є. Я. Фінансова стабільність банківської системи України як чинник економічної безпеки держави. – Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису.

Дисертаційна робота на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 072 - Фінанси, банківська справа та страхування. – Західноукраїнський національний університет Міністерства освіти і науки, Тернопіль, 2025.

Фінансова стабільність банківської системи забезпечує ефективний перерозподіл фінансових ресурсів в економіці, сприяючи розвитку підприємств, модернізації виробництва та економічному зростанню загалом. Банківські установи виконують ключову функцію фінансового посередництва, залучаючи тимчасово вільні кошти від одних економічних суб'єктів та спрямовуючи їх до інших, які потребують фінансування. Однак цей процес супроводжується ризиками, зокрема можливістю неплатоспроможності боржників, що може призвести до втрат для вкладників, зниження довіри до банківської системи та, як наслідок, дестабілізації банківського сектору. Тому важливим завданням є підтримка балансу між прибутковістю банків та контролем ризиків для забезпечення стабільності банківської системи.

Фінансова стабільність банківської системи є ключовим фактором економічної безпеки держави, оскільки банківський сектор глибоко інтегрований в економічні процеси, забезпечуючи безперервний рух фінансових ресурсів, кредитування бізнесу та доступ до капіталу для населення. Дестабілізація в окремих банківських установах або секторах може мати системний ефект, спричиняючи кризові явища в масштабах усієї економіки, як це сталося під час іпотечної кризи 2007-2008 років у США. Міжнародні фінансові зв'язки можуть поширювати такі ризики глобально, що підкреслює важливість ефективного регулювання, моніторингу фінансових ризиків та збереження довіри до банківської системи для забезпечення макроекономічної стабільності та економічної безпеки держави.

Метою дисертаційної роботи є теоретичне обґрунтування засад фінансової стабільності банківської системи, аналіз сучасних підходів до її оцінювання, дослідження впливу системних ризиків і загроз на стан банківського сектору та економічну безпеку держави, а також розроблення прикладних рекомендацій щодо забезпечення фінансової стабільності вітчизняної банківської системи.

Предметом – теоретико-методологічні і прикладні аспекти зміцнення фінансової стабільності вітчизняної банківської системи як чинника економічної безпеки держави.

Дисертаційна робота складається з анотації, вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків. У вступі обґрунтовано важливість і своєчасність дослідження, визначено мету та завдання дисертації, окреслено об'єкт і предмет дослідження, зазначено методи, що застосовувались під час дослідження, представлено наукову новизну отриманих результатів, а також їх апробацію та можливості практичного застосування.

У першому розділі дисертаційної роботи з'ясовано економічну сутність фінансової стабільності банківської системи та визначено чинники впливу на фінансову стабільність банків в Україні. Досліджено взаємозв'язок між фінансовою стабільністю банківської системи, економічним розвитком і економічною безпекою держави, а також проаналізовано вплив банківського сектору на забезпечення економічної безпеки України.

Узагальнено наукові підходи до трактування поняття «фінансова стабільність» у працях вітчизняних і зарубіжних учених, що дозволило виокремити основні концептуальні підходи та встановити відсутність єдиного універсального визначення фінансової стабільності банківської системи. Проаналізовано співвідношення понять фінансової стабільності й фінансової стійкості. Запропоновано авторське визначення фінансової стабільності банківської системи як динамічного стану, за якого забезпечується надійне, безперервне та ефективне виконання банками ключових функцій, висока довіра суб'єктів ринку, стійкість до внутрішніх і зовнішніх шоків та здатність до швидкого відновлення рівноваги в умовах кризових явищ.

Систематизовано зовнішні й внутрішні фактори, що впливають на фінансову стабільність банків, з урахуванням особливостей функціонування банківської системи України. Запропоновано авторську класифікацію чинників фінансової стабільності, яка комплексно враховує вплив макро- та мікроекономічного середовища, а також визначено ключові фактори, що формують стійкість і розвиток банківської системи в умовах внутрішніх і зовнішніх ризиків. Розкрито теоретичні засади механізму управління фінансовою стійкістю банківських установ, узагальнено підходи до його трактування та запропоновано авторське визначення поняття «механізм управління фінансовою стійкістю банків». Визначено основні принципи, функції, об'єкти, суб'єкти, методи й інструменти управління фінансовою стійкістю банків, обґрунтовано доцільність комплексного підходу, що поєднує внутрішні та зовнішні елементи регулювання, оцінювання й контролю.

Обґрунтовано ключову роль банківської системи України у забезпеченні економічної безпеки держави та визначено основні чинники й загрози, що впливають на її стабільність. Запропоновано напрями удосконалення державного управління банківською системою, спрямовані на підвищення достатності капіталу, забезпечення ліквідності банків і дотримання пруденційних нормативів з метою зміцнення фінансової стабільності та економічної безпеки України.

У другому розділі дисертаційної роботи розглянуто науково-методичні підходи до оцінювання рівня фінансової стабільності банківської системи, проведено аналіз впливу системних ризиків і загроз банківської системи на фінансову стабільність та економічну безпеку України, досліджено ефективність діяльності банківських установ в Україні, проведено оцінювання фінансової стабільності банківської системи України в сучасних умовах.

Узагальнено та систематизовано методичні засади й сучасні підходи до оцінювання фінансової стабільності банківського сектору України, зокрема розкрито сутність і значення рейтингових методик (CAMELSO), індикаторів фінансової стійкості МВФ та НБУ, аналізу частки непрацюючих кредитів (NPL), фінансових показників діяльності банків і пруденційних нормативів

капіталу, ліквідності, кредитного та інвестиційного ризику; здійснено порівняння національної та міжнародної (ЄС/Базель III) регуляторних практик, проаналізовано динаміку ключових показників у 2019–2024 рр., роль стрес-тестування та Індексу фінансового стресу НБУ, а також обґрунтовано доцільність застосування комплексного підходу, який поєднує кількісні й якісні методи для всебічної оцінки стійкості банківської системи в умовах макроекономічних і воєнних викликів.

Здійснено комплексний аналіз впливу системних ризиків і загроз банківської системи України на фінансову стабільність та економічну безпеку держави в умовах макроекономічної нестабільності та воєнних викликів; ідентифіковано ключові фінансові й нефінансові ризики (кредитний, процентний, валютний, ліквідності, операційний, кіберризик тощо), проаналізовано їх динаміку у 2019–2024 роках, механізми трансформації індивідуальних банківських ризиків у системні, а також оцінено їхній сукупний вплив через систему кількісних індикаторів і інтегральний показник системного ризику; обґрунтовано роль монетарної та макропруденційної політики НБУ у стримуванні дестабілізаційних процесів, визначено основні структурні дисбаланси банківського сектору та окреслено сценарні напрями зниження системних ризиків з метою зміцнення фінансової стабільності й економічної безпеки України.

Досліджено роль державного управління, зокрема Національного банку України, у забезпеченні стійкості банківської системи та зміцненні економічної безпеки держави. Визначено ключові завдання НБУ, реалізація яких сприяє підвищенню ефективності функціонування фінансового сектору, посиленню фінансової стабільності та формуванню передумов для сталого економічного розвитку в довгостроковій перспективі. Здійснено комплексне оцінювання фінансової стабільності та ефективності діяльності вітчизняних банків на основі аналізу динаміки активів, капіталу, зобов'язань, доходів і фінансових результатів, показників рентабельності (ROA, ROE), якості кредитного портфеля (NPL), структури власності та рівня концентрації банківського ринку. Досліджено роль банків з державною, іноземною та

приватною участю у формуванні прибутковості й системної стійкості сектору, вплив воєнних і макроекономічних шоків на результати їх діяльності, а також оцінено конкурентне середовище за допомогою коефіцієнтів концентрації (CR_n) та індексу Херфіндаля–Хіршмана. Визначено ключові ризики та загрози фінансовій стабільності у 2019–2025 рр. і обґрунтовано необхідність збалансування державного регулювання, конкуренції та підвищення економічної ефективності банківського сектору з метою зміцнення фінансової стабільності й економічної безпеки України.

У третьому розділі досліджено проблеми та визначено шляхи забезпечення фінансової стабільності банківської системи як чинника економічної безпеки України, обґрунтовано активізацію кредитування як передумову зміцнення фінансової стабільності банківської системи та економічної безпеки держави, а також сформульовано напрями застосування макропруденційної політики НБУ як інструмента забезпечення стабільності банківського сектору та економічної безпеки держави.

Досліджено ключові проблеми забезпечення фінансової стабільності банківської системи України в умовах цифровізації економіки, зокрема динаміку та структуру депозитної і кредитної бази, диспропорції строків активів і пасивів, уповільнення корпоративного кредитування, високу концентрацію ресурсів у державних цінних паперах, значну частку проблемних кредитів (NPL), рівень капіталізації, прибутковості та доларизації активів і пасивів, а також вплив воєнних і макроекономічних шоків на діяльність банківських установ; проаналізовано роль монетарної політики НБУ, рефінансування, податкового навантаження та державних програм підтримки бізнесу у формуванні фінансової стійкості банківського сектору; визначено нові виклики й можливості, пов'язані з цифровою трансформацією, зокрема зростання кіберризиків, підвищення волатильності ресурсної бази та потенціал використання цифрових технологій, Big Data й штучного інтелекту для управління ризиками; обґрунтовано напрями подолання виявлених проблем і запропоновано комплексну стратегію підтримки фінансової стабільності банківської системи на регіональному рівні з метою зміцнення економічної

безпеки держави.

Проаналізовано значення активізації банківського кредитування як ключового чинника зміцнення фінансової стабільності та економічної безпеки України, зокрема у період війни та післявоєнного відновлення. Досліджено вплив кредитної діяльності на розвиток корпоративного сектору, малого та середнього бізнесу, пріоритетних галузей економіки та соціальних програм, визначено проблеми обмеженого доступу до кредитних ресурсів, низького рівня корпоративного кредитування та довгострокового фінансування. Розглянуто інструменти активізації кредитування: структурне рефінансування, інституційні реформи, антимонопольні заходи, удосконалення пруденційних нормативів, довгострокове кредитування населення та законодавчі ініціативи щодо управління проблемною заборгованістю. Наголошено на необхідності комплексного підходу, що поєднує підтримку бізнесу та фізичних осіб із забезпеченням стабільності банківського сектору, підвищує ліквідність і капітальну базу банків, стимулює інвестиції, економічне зростання та підвищує конкурентоспроможність національної економіки.

Досліджено грошово-кредитну політику Національного банку України в умовах цифровізації та антикризового моделювання фінансової стабільності банківського сектору. Розкрито роль макропруденційної політики як ключового інструменту запобігання системним ризикам, забезпечення стабільності банківської системи та економічної безпеки держави. Проаналізовано взаємодію макропруденційної, монетарної та фіскальної політик, наголошено на значенні мікропруденційної складової для підвищення стійкості окремих банківських установ. Визначено вплив цифровізації на трансмісію грошово-кредитної політики, можливості використання Big Data та е-гривні для прогнозування ризиків і підвищення прозорості фінансових потоків. Запропоновано методикау комплексної оцінки фінансової стабільності банківського сектору через інтегральний індекс, що поєднує макропруденційні показники капіталу, ліквідності, кредитних та ринкових ризиків. Узагальнено міжнародний та національний досвід, проведено SWOT-аналіз переваг і ризиків макропруденційної політики, підкреслено її контрциклічну роль у

забезпеченні довгострокової стійкості банківського сектору та економічної безпеки України.

Практичне значення результатів дисертації полягає у наданні обґрунтованих рекомендацій Національному банку України, банківським установам та органам місцевого самоврядування щодо забезпечення фінансової стабільності банківської системи як чинника економічної безпеки держави. Основні положення та результати дослідження впроваджено у діяльність АТ «Ощадбанк», Тернопільського відділення №1 АТ АКБ «Львів», Тернопільської міської ради та Тернопільської обласної військової адміністрації. Окремі положення дисертації також використовуються у навчальному процесі Західноукраїнського національного університету під час викладання дисциплін «Гроші та кредит», «Фінанси» та «Монетарне управління економікою».

Ключові слова: фінансова стабільність, економічна безпека держави, банківська система, монетарна політика, цифровізація, кредитування, системні ризики та загрози, центральний банк, банк, стійкість банківської системи, макропруденційна політика, цифровізація економіки, інновації, цифрові технології, кредитний ризик.

SUMMARY

Chaikovskiy Ye. Ya. Financial stability of the Ukrainian banking system as a factor of the state's economic security. – Qualification scientific work in the form of a manuscript.

Dissertation submitted for the degree of Doctor of Philosophy in Specialty 072 – Finance, Banking and Insurance. West Ukrainian National University of the Ministry of Education and Science, Ternopil, 2025.

Financial stability of the banking system ensures an efficient redistribution of financial resources within the economy, contributing to enterprise development, production modernization, and overall economic growth. Banking institutions perform a key function of financial intermediation by mobilizing temporarily free funds from certain economic agents and channeling them to others that require financing. However, this process is accompanied by risks, particularly the possibility of borrower insolvency, which may lead to losses for depositors, a decline in confidence in the banking system, and, consequently, destabilization of the banking sector. Therefore, an important task is to maintain a balance between banks' profitability and risk control in order to ensure the stability of the banking system.

Financial stability of the banking system is a key factor of the state's economic security, as the banking sector is deeply integrated into economic processes, ensuring the uninterrupted circulation of financial resources, business lending, and access to capital for the population. Destabilization in individual banking institutions or sectors may have a systemic effect, triggering crisis phenomena on the scale of the entire economy, as occurred during the 2007–2008 mortgage crisis in the United States. International financial linkages can transmit such risks globally, which underscores the importance of effective regulation, financial risk monitoring, and maintaining confidence in the banking system in order to ensure macroeconomic stability and the economic security of the state.

The aim of the dissertation is to theoretically substantiate the principles of financial stability of the banking system, analyze modern approaches to its assessment, investigate the impact of systemic risks and threats on the state of the banking sector and the country's economic security, as well as to develop practical

recommendations for ensuring the financial stability of the domestic banking system.

The subject of the study is the theoretical, methodological, and applied aspects of strengthening the financial stability of the domestic banking system as a factor of the state's economic security.

The dissertation consists of an abstract, introduction, three chapters, conclusions, a list of references, and appendices. The introduction substantiates the relevance and timeliness of the study, defines the aim and objectives of the dissertation, outlines the object and subject of the research, indicates the methods applied during the study, presents the scientific novelty of the obtained results, as well as their testing and potential for practical application.

The first chapter of the dissertation examines the economic essence of financial stability of the banking system and identifies the factors influencing the financial stability of banks in Ukraine. The interrelationship between the financial stability of the banking system, economic development, and the country's economic security is analyzed, as well as the impact of the banking sector on ensuring Ukraine's economic security.

Scientific approaches to the concept of "financial stability" in the works of domestic and foreign scholars are summarized, which allowed the identification of the main conceptual approaches and the establishment of the absence of a single universal definition of financial stability of the banking system. The relationship between the concepts of financial stability and financial resilience is analyzed. An original definition of financial stability of the banking system is proposed as a dynamic state in which banks reliably, continuously, and efficiently perform their key functions, maintain high market confidence, exhibit resilience to internal and external shocks, and are capable of rapid restoration of equilibrium under crisis conditions.

External and internal factors affecting the financial stability of banks are systematized, taking into account the specifics of the Ukrainian banking system. An original classification of financial stability factors is proposed, comprehensively considering the influence of the macro- and microeconomic environment, and the

key factors that shape the resilience and development of the banking system under internal and external risks are identified. The theoretical foundations of the mechanism for managing the financial resilience of banking institutions are revealed, approaches to its interpretation are summarized, and an original definition of the concept “mechanism for managing the financial resilience of banks” is proposed. The main principles, functions, objects, subjects, methods, and instruments of managing banks’ financial resilience are determined, and the feasibility of a comprehensive approach combining internal and external elements of regulation, assessment, and control is substantiated.

The key role of the Ukrainian banking system in ensuring the country’s economic security is substantiated, and the main factors and threats affecting its stability are identified. Directions for improving state management of the banking system are proposed, aimed at increasing capital adequacy, ensuring banks’ liquidity, and complying with prudential norms to strengthen financial stability and Ukraine’s economic security.

The second chapter of the dissertation examines scientific and methodological approaches to assessing the financial stability of the banking system, analyzes the impact of systemic risks and threats to the banking system on Ukraine’s financial stability and economic security, investigates the performance of banking institutions in Ukraine, and evaluates the financial stability of the Ukrainian banking system under current conditions.

Methodological foundations and modern approaches to assessing the financial stability of the Ukrainian banking sector are summarized and systematized, including the essence and significance of rating methodologies (CAMELSO), IMF and NBU financial stability indicators, the analysis of non-performing loans (NPL), financial performance indicators of banks, and prudential norms on capital, liquidity, credit, and investment risk. A comparison of national and international (EU/Basel III) regulatory practices is conducted, the dynamics of key indicators for 2019–2024 are analyzed, and the role of stress testing and the NBU Financial Stress Index is highlighted. The feasibility of a comprehensive approach combining quantitative and qualitative methods for a holistic assessment of banking system resilience under

macroeconomic and wartime challenges is substantiated.

A comprehensive analysis of the impact of systemic risks and threats on the financial stability and economic security of Ukraine's banking system under macroeconomic instability and wartime conditions is carried out. Key financial and non-financial risks (credit, interest rate, currency, liquidity, operational, cyber risks, etc.) are identified, their dynamics for 2019–2024 are analyzed, mechanisms transforming individual bank risks into systemic ones are examined, and their cumulative effect is assessed through quantitative indicators and an integrated systemic risk measure. The role of the NBU's monetary and macroprudential policies in mitigating destabilizing processes is substantiated, structural imbalances in the banking sector are identified, and scenario-based directions for reducing systemic risks to strengthen financial stability and Ukraine's economic security are outlined.

The role of state governance, particularly the National Bank of Ukraine, in ensuring the resilience of the banking system and strengthening the country's economic security is investigated. The key tasks of the NBU, whose implementation contributes to enhancing the efficiency of the financial sector, reinforcing financial stability, and creating preconditions for sustainable long-term economic development, are defined. A comprehensive assessment of the financial stability and performance of domestic banks is conducted based on the analysis of asset, capital, liability, income, and financial result dynamics, profitability indicators (ROA, ROE), loan portfolio quality (NPL), ownership structure, and banking market concentration. The role of state-owned, foreign, and privately-owned banks in shaping profitability and systemic resilience is studied, as well as the impact of wartime and macroeconomic shocks on their performance. The competitive environment is assessed using concentration ratios (CR_n) and the Herfindahl–Hirschman Index. Key risks and threats to financial stability for 2019–2025 are identified, and the need to balance state regulation, competition, and increased economic efficiency of the banking sector to strengthen financial stability and Ukraine's economic security is substantiated.

The third chapter examines the problems and identifies ways to ensure the

financial stability of the banking system as a factor of Ukraine's economic security. It substantiates the activation of lending as a prerequisite for strengthening the financial stability of the banking system and the country's economic security, and formulates directions for the application of the NBU's macroprudential policy as an instrument for maintaining banking sector stability and economic security.

Key issues in ensuring the financial stability of Ukraine's banking system under economic digitalization are investigated, including the dynamics and structure of deposit and credit bases, mismatches in asset and liability maturities, slowdown in corporate lending, high concentration of resources in government securities, significant share of non-performing loans (NPL), capitalization and profitability levels, and dollarization of assets and liabilities. The impact of wartime and macroeconomic shocks on bank operations is analyzed. The role of the NBU's monetary policy, refinancing, tax burden, and state business support programs in shaping financial stability is examined. New challenges and opportunities related to digital transformation are identified, including rising cyber risks, increased volatility of resource bases, and the potential use of digital technologies, Big Data, and artificial intelligence for risk management. Directions for addressing identified problems and a comprehensive strategy to support the financial stability of the banking system at the regional level to strengthen economic security are proposed.

The significance of activating bank lending as a key factor in strengthening financial stability and Ukraine's economic security is analyzed, particularly during wartime and post-war recovery. The impact of lending on the development of the corporate sector, small and medium-sized enterprises, priority economic sectors, and social programs is investigated. Problems such as limited access to credit, low levels of corporate lending, and insufficient long-term financing are identified. Instruments to stimulate lending are considered, including structural refinancing, institutional reforms, antitrust measures, improvement of prudential norms, long-term household lending, and legislative initiatives for managing problem debt. The necessity of a comprehensive approach combining support for businesses and individuals with ensuring banking sector stability, increasing banks' liquidity and capital base, stimulating investment, economic growth, and enhancing the competitiveness of the

national economy is emphasized.

The monetary policy of the National Bank of Ukraine under digitalization and anti-crisis financial stability modeling is studied. The role of macroprudential policy as a key tool to prevent systemic risks, ensure banking system stability, and strengthen economic security is revealed. The interaction between macroprudential, monetary, and fiscal policies is analyzed, highlighting the importance of the microprudential component for enhancing the resilience of individual banks. The impact of digitalization on the transmission of monetary policy, as well as the potential use of Big Data and the e-hryvnia for risk forecasting and improving transparency of financial flows, is assessed. A methodology for a comprehensive assessment of banking sector financial stability through an integrated index, combining macroprudential indicators of capital, liquidity, credit, and market risks, is proposed. International and national experience is summarized, a SWOT analysis of the advantages and risks of macroprudential policy is conducted, and its countercyclical role in ensuring the long-term resilience of the banking sector and Ukraine's economic security is emphasized.

The practical significance of the dissertation results lies in providing substantiated recommendations to the National Bank of Ukraine, banking institutions, and local government authorities on ensuring the financial stability of the banking system as a factor of the country's economic security. The main provisions and findings of the study have been implemented in the activities of JSC "Oschadbank," Ternopil Branch № 1 of JSC CB "Lviv," the Ternopil City Council, and the Ternopil Regional Military Administration. Certain provisions of the dissertation are also used in the educational process at West Ukrainian National University during the teaching of the disciplines "Money and Credit," "Finance," and "Monetary Management of the Economy."

Keywords: financial stability, economic security of the state, banking system, monetary policy, digitalization, lending, systemic risks and threats, central bank, bank, stability of the banking system, macroprudential policy, digitalization of the economy, innovations, digital technologies, credit risk.

СПИСОК ОПУБЛІКОВАНИХ ПРАЦЬ ЗА ТЕМОЮ ДИСЕРТАЦІЇ

в яких опубліковано основні наукові результати дисертації:

Монографії:

1. Chaykovskiy Ya., Chaykovskiy Ye. Payment cards as innovations in transport organizations services. Forming of the marketing mechanism of sustainable urban transport development on the principles of ecological logistics: Monograph. / [Sc. ed. by T.M. Borisova, G. L. Monastyrskiy]; lit. ed. by Lutsiv R.S. Ternopil: Osadtsa U.V., 2018. 176 p. P. 74-83. – 0,47 д.а. (Особистий внесок автора – 0,24 д.а.: обґрунтовано пропозиції щодо переходу від використання готівки до розвитку безготівкових розрахунків за транспортні послуги, які сприяли б скороченню обсягу готівкового обігу).

2. Луців Б., Чайковський Я., Луців П., Чайковський Є. Зелений банкінг в новій парадигмі зелених фінансів. Модерні фінанси: глобальні виклики і сучасні тренди. Монографія / за ред. д.е.н., проф. А. І. Крисоватого. Тернопіль: Економічна думка, 2024. 1011 с. С. 499–511. – 0,66 д.а. (Особистий внесок автора – 0,165 д.а.: розглянуто еколого відповідальна («зелена») банківська діяльність як формат сталого розвитку в контексті переходу у світі до моделі «зеленої» економіки).

3. Чайковський Є. Фінансова стабільність банківської системи: показник економічної безпеки держави. Модерні фінанси: глобальні виклики і національна безпека. Монографія Т. 1 / за ред. д.е.н., проф. А. І. Крисоватого. Тернопіль: Економічна думка, 2025. 800 с. С. 441–452. <https://doi.org/10.35774/book.2025.978-966-654-890-3.vol2> (0,82 д.а.).

Статті у наукових фахових виданнях України

4. Монастирський Г. Л., Чайковський Я. І., Чайковська І. Я., Чайковський Є. Я. Напрями використання платіжних карток як інновації оплати послуг транспортних організацій. Економічний аналіз. Тернопіль, 2018. Том 28. № 4. С. 143-154. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecan_2018_28%284%29__21 – 1,07 д.а. (Особистий внесок автора – 0,26 д.а.: розкрито стратегічний напрям для розвитку безготівкових розрахунків у транспортній інфраструктурі через

використання платіжних безконтактних карток як інноваційного засобу оплати послуг транспортних організацій).

5. Чайковський Я.І., Чайковська І. Я., Чайковський Є. Я. Ефективність діяльності банківських установ в Україні. *Світ фінансів*. 2022. Випуск 3 (72). С. 127-140. URL: <http://sf.wunu.edu.ua/index.php/sf/article/view/1539/1547> – 1,22 д.а. (Особистий внесок автора – 0,4 д.а.: обґрунтовано висновки щодо сучасного стану та ефективності діяльності банків в Україні).

6. Чайковський Я.І., Чайковська І. Я., Чайковський Є. Я. Нормативно-правове забезпечення інноваційної діяльності банківських установ в Україні. Економічний аналіз. Тернопіль, 2022. Том 33. № 3. С.160-170. URL: <https://www.econa.org.ua/index.php/econa/article/view/2244> 1,07 д.а. (Особистий внесок автора – 0,35 д.а.: обґрунтовано рекомендації з удосконалення державної підтримки розвитку інноваційної діяльності, зокрема банківських установ, в Україні).

7. Chaikovskiy Yaroslav, Chaikovskiy Yevhen Efficiency Of Functioning Of Banking Institutions In Ukraine. *Firma i rynek zeszyty naukowe zachodniopomorskiej szkoły biznesu*. 2022. Nr 2/62. S. 19-30. URL: https://www.zpsb.pl/wp-content/uploads/2022/12/FIR_20222_02_62.pdf?x42008 – 0,7д.а. (Особистий внесок автора – 0,35 д.а.: проведено порівняльну оцінку кількісних та якісних тенденцій розвитку та аспектів діяльності українських та польських банків, визначено причини нестабільної ситуації в українській банківській системі та розроблено пропозиції щодо реформування банківського сектору в Україні з урахуванням досвіду Польщі.)

8. Луців Б., Дзюблюк О., Чайковський Я., Луців П., Чайковський Є. Роль зеленого банкінгу в забезпеченні цілей сталого економічного розвитку. *Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики*. 2024. №1(54). С. 23–36. URL: <https://doi.org/10.55643/fcaptp.1.54.2024.4250> – 1,33 д.а. (Особистий внесок автора – 0,26 д.а.: розглянуто еколого відповідальну («зелену») банківську діяльність як формат сталого розвитку в контексті переходу у світі до моделі «зеленої» економіки).

9. Чайковський Я. І., Чайковський Є. Я. Депозитні операції банків у

забезпеченні фінансової стабільності банківської системи України в сучасних умовах. *Економічний аналіз*. Тернопіль, 2024. Том 34. № 1. С. 202-212. DOI: <https://doi.org/10.35774/econa2024.01.202> – 0,85 д.а. (Особистий внесок автора – 0,4 д.а.: досліджено зміни в структурі депозитів резидентів, залучених депозитними корпораціями, що дозволило зробити висновок про збільшення обсягів депозитів і припинення відпливу коштів з банківських рахунків, які вказують на стабільність у банківському секторі, та визначити комплекс заходів підвищення ефективності управління депозитним портфелем, який включає фінансові та маркетингові інструменти, у контексті фінансової нестабільності).

10. Чайковський Я.І., Чайковський Є. Я. Економічна суть фінансової стабільності банківської системи. *Світ фінансів*. 2024. Випуск 2 (79). С. 55-68. DOI:10.35774/SF2024.02.55 – 1,15 д.а. (Особистий внесок автора – 0,57 д.а.: розглянуто суть фінансової стабільності та стабільності банківської системи з метою їх аналізу та розуміння. Запропоновано авторське визначення понять «фінансова стабільність» і «фінансова стабільність банківської системи» відповідно до функцій банківської системи. Розглянуто взаємозв'язок між фінансовою стабільністю та фінансовою стійкістю, зокрема у контексті банківської системи, і проведено їх аналіз).

11. Чайковський Є. Я. Фактори впливу на фінансову стабільність банків в Україні. *Економічний аналіз*. Тернопіль, 2024. Том 34. № 2. С. 141-157. DOI: <https://doi.org/10.35774/econa2024.02.141> (1,4 д.а.).

12. Чайковський Є. Я. Механізм управління та забезпечення фінансової стабільності банківської системи. *Економічний аналіз*. Тернопіль, 2024. Том 35. № 3. С. 384-393. DOI: <https://doi.org/10.35774/econa2024.03.384> (0,8 д.а.).

13. Чайковський Є. Вплив банківського сектору на економічну безпеку України: фактори, загрози та інструменти державного управління для їх мінімізації. *Економічний аналіз*. 2024. Том 34. № 4. С. 365-380. DOI: <https://doi.org/10.35774/econa2024.04.365> (1,38 д.а.).

14. Чайковський Є. Я. Фінансова стабільність банківської системи як індикатор ефективності економічної безпеки держави. *Інноваційна економіка*.

2024. № 4 (100). С. 261-269. DOI: 10.37332/2309-1533.2024.4.30 (0,95 д.а.).

15. Чайковський Є. Науково-методичні підходи до оцінювання рівня фінансової стабільності банківської системи. *Вісник Економіки*. 2025. № 1. С. 94-107. DOI: 10.35774/visnyk2025.01.094

16. Чайковський Я., Луців Б., Дзюблюк О., Чайковський Є., Луців П. Банківське зелене кредитування як ключовий інструмент екологічної модернізації економіки. *Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики*. 2025. Том 2 (61). С. 54-72. DOI: 10.55643/fcaptr.2.61.2025.4651. – 1,8 д.а. (Особистий внесок автора – 0,36 д.а.: встановлено ключові відмінності між зеленими кредитами та кредитами, пов'язаними зі сталим розвитком; визначено переваги та обмеження зеленого кредитування для банківських установ; проаналізовано вплив зелених позик на діяльність банків та їхню роль у забезпеченні екологічної модернізації економіки.).

17. Чайковський Є. Я. Модель оцінювання та прогнозування фінансової стабільності банківської системи України. *Інноваційна економіка*. 2025. № 1 (101). С. 128-137. DOI: <https://doi.org/10.37332/2309-1533.2025.1.15> (1,02 д.а.).

18. Чайковський Є. Я. Оцінювання фінансової стабільності банківської системи на основі індикаторів фінансової стійкості та індексу фінансового стресу для підтримання економічної безпеки держави. *Світ фінансів*. 2025. Випуск 2. С. DOI: 10.35774/sf2025.02.122 (1,0 д.а.).

19. Дзюблюк О., Чайковський Є. Інформаційно-ентропійна модель забезпечення фінансової стабільності банківської системи України. *Економічний аналіз*. 2025. Том 35. № 3. С. 146-159. DOI: <https://doi.org/10.35774/econa2025.03.146> – 1,014 д.а. (Особистий внесок автора – 0,507 д.а.: обґрунтовано доцільність застосування інформаційно-ентропійної тривимірної структурно-логічної моделі для оцінювання фінансової стабільності банківської системи України; розроблена модель базується на співвідношенні між дестабілізуючими (Н) та стабілізуючими (J) чинниками, що дає змогу ефективно ідентифікувати ризики, прогнозувати потенційні кризові сценарії та формувати превентивні регуляторні заходи).

Публікації, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації:

20. Чайковський Є. Аналіз тенденцій розвитку та маркетинг у сфері транспортних послуг в Україні. Конкурентоспроможність вітчизняних підприємств-надавачів послуг громадського транспорту: актуальні проблеми та європейський досвід їх вирішення : зб. тез доп. І Всеукраїн. наук.-практ. конф. студ., аспір. та молодих вчен. з міжнар. участю [м. Тернопіль, 19 квіт. 2018 р.] / редкол. : Г. Л. Монастирський, Т. М. Борисова, Н. Р. Іванечко, Є. Я. Чайковський; відп. за вип. Т. М. Борисова. - Тернопіль : ТНЕУ, 2018. С. 119-122. (0,2 д.а.) URL: <http://dspace.tneu.edu.ua/handle/316497/29049>

21. Чайковський Я. І., Чайковський Є. Я. Сучасні тенденції розвитку маркетингу в банківських установах України. Конкурентоспроможність вітчизняних підприємств-надавачів послуг громадського транспорту: актуальні проблеми та європейський досвід їх вирішення : збірник тез доповідей III Всеукраїнської науково-практичної конференції студентів, аспірантів та молодих вчених з міжнародною участю (Тернопіль, 19-20 травня 2020 р.). Тернопіль : ТНЕУ, 2020. 340 с. С. 305-308. – 0,2 д.а. URL <http://dspace.tneu.edu.ua/handle/316497/37944> (Особистий внесок автора – 0,1 д.а.: досліджено сучасні тенденції розвитку маркетингу в банківських установах України, зокрема витрат на рекламу та маркетинг, активізацію рекламних кампаній, ефективність їх реалізації, а також вплив маркетингової політики на прибутковість банків на тлі економічних викликів).

22. Чайковський Є. Я. Відкритий банкінг (open banking) та електронна комерція як напрями взаємодії фінтех-компаній з банками. Взаємодія фінансово-банківського та реального секторів у процесі забезпечення сталого економічного зростання: збірник тез доповідей Всеукраїнської наукової Інтернет-конференції (Тернопіль, 12 листопада 2020 року). – Вектор. Тернопіль, 2020. 220 с. С. 199-121. (0,2 д.а.).

23. Чайковський Є. Я. Інновації в сфері банківських послуг. Сучасні детермінанти фіскальної політики: локальний та міжнародний вимір: збірник матеріалів IV Міжнародної науково-практичної конференції (м. Тернопіль, 8-9 вересня 2021 року). Тернопіль: ЗУНУ, 2021. 247 с. С. 213-2017. URL: <https://api.dspace.wunu.edu.ua/api/core/bitstreams/02444de1-8dd0-4cd2-bcb2->

9c744e43aa4b/content (0,2 д.а.)

24. Чайковський Є. Я. Проблеми розвитку інновацій в банківських установах України. Розвиток фінансів, аудиту, бухгалтерського обліку та оподаткування: реалії часу: I Міжнародна науково-практична інтернет-конференція студентів, аспірантів та молодих вчених пам'яті видатного українського вченого-економіста Сергія Ілліча Юрія (м. Кам'янець-Подільський, 01 лютого 2022 р.). Кам'янець-Подільський: НРЗВО «Кам'янець-Подільський державний інститут». 2022. 394 с. С. 307-309. URL: https://lib.lntu.edu.ua/sites/default/files/2022-04/%D0%97%D0%B1%D1%96%D1%80%D0%BD%D0%B8%D0%BA%20%D1%82%D0%B5%D0%B7_%D0%9A%D0%B0%D0%BC%27%D1%8F%D0%BD%D0%B5%D1%86%D1%8C-%D0%9F%D0%BE%D0%B4%D1%96%D0%BB%D1%8C%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B8%D0%B9_01.02.2022.pdf (0,16 д.а.).

25. Чайковський Я. І., Чайковський Є. Я., Борушак А. Стратегії інноваційної діяльності банків. 31 жовтня 2022 р. Матеріали I Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції «Проблеми та перспективи розвитку сучасної науки в країнах Європи та Азії». Збірник наукових праць. Переяслав, 2022. 242 с., С. 48-51. URL: http://conferences.neasmo.org.ua/uploads/conference/file/100/conference_31-31.10.2022.pdf – 0,45 д.а. (Особистий внесок автора – 0,15 д.а.: розглянуто стратегії інноваційної діяльності банків, спрямовані на впровадження новітніх продуктів, послуг, технологій та бізнес-моделей для підвищення конкурентоспроможності та ефективності банківської діяльності в умовах глобальних економічних змін).

26. Чайковський Я. І., Чайковський Є. Я. Розвиток FinTech в Польщі. Розвиток банківських систем світу в умовах глобалізації фінансових ринків : матеріали XVI Міжнародної науково-практичної конференції. Черкаси : Навчально-наукове відділення ЛНУ ім. Івана Франка, 2022. 267 с. С. 155-157. – 0,3 д.а. (Особистий внесок автора – 0,15 д.а.: розглянуто розвиток FinTech у Польщі через призму регуляторного середовища, інвестиційної динаміки та

впливу на банківську систему).

27. Чайковський Є. Я., Чайковський Я. І. Оцінка діяльності ПАТ КБ «ПриватБанк» на ринку платіжних карток. Актуальні питання теорії і практики фінансового менеджменту, фінансових ринків, банківської справи та соціального забезпечення : збірник студентських наукових праць / відп. ред. О. В. Кнейслер. Вип. 1. Тернопіль : Вектор, 2022. 130 с. С. 110-113. – 0,2 д.а. (Особистий внесок автора – 0,1 д.а.: охарактеризовано діяльність ПАТ КБ «ПриватБанк» на ринку платіжних карток як лідера в інноваціях, високий рівень доступності послуг та широке впровадження безконтактних платежів, що забезпечує стабільне зростання клієнтської бази та зміцнення конкурентних позицій.).

28. Чайковський Є. Економічна сутність фінансової стабільності. Фінансове забезпечення сталого розвитку: збірник наукових праць кафедри фінансів ім. С. І. Юрія Західноукраїнського національного університету. Вип. 3. Т. 1. Тернопіль: ЗУНУ, 2023. 293 с. С. 267-270. (0,2 д.а.). URL: <http://dspace.wunu.edu.ua/handle/316497/49776>

29. Чайковський Є. Я., Чайковський Я. І. Ефективність функціонування банківської системи України в 2010–2021 рр. Економіка, фінанси, банківська справа та освіта: актуальні питання розвитку, досягнення та інновації: матеріали VIII Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції (Одеса-Острава, 6–7 квітня 2023 р.) / за ред. д-ра екон. наук, проф. Д.В. Завадської. Одеса-Острава: ОНЕУ-ЄПР, 2023. 232 с. С. 199-202. URL: <https://www.inter-nauka.com/uploads/public/16899269018966.pdf> – 0,2 д.а. (Особистий внесок автора – 0,1 д.а.: досліджено ефективність діяльності та концентрацію капіталу банківської системи України, обґрунтовано висновки щодо сучасного стану та ефективності діяльності банків в Україні).

30. Чайковський Я. І., Чайковський Є. Я. Шляхи удосконалення ефективності діяльності банківської системи України. Сучасні гроші, банківські послуги та фінансові інновації в умовах інтеграції України в ЄС: матеріали V всеук. наук.-практ. інтерн. конф. студ. аспір., молод. вчених і пров. фахів. Київ, КНЕУ. Дніпро: Середняк Т. К., 2023, 410 с. С. 160-163.

URL: <https://ir.kneu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/6dc048f6-50b1-492d-8c5e-4175875c5822/content> – 0,23 д.а. (Особистий внесок автора – 0,115 д.а.: проведено наліз ефективності діяльності банків України у розрізі груп банків відповідно до класифікації НБУ; досліджено обсяг непрацюючих кредитів (NPL) в українських банках).

31. Чайковський Є. Я. Вплив концентрації на ефективність функціонування банківської системи України. Збірник тез доповідей за матеріалами XX Міжнародної науковопрактичної конференції молодих вчених «Економічний і соціальний розвиток України в XXI столітті: національна візія та виклики глобалізації», (Тернопіль, 19 травня 2023 р.) . Тернопіль: ЗУНУ, 2023. 1046 с. С. 629-633. URL: https://www.wunu.edu.ua/pdf/rmv/zb%D1%96rnik_rmv_23.pdf (0,16 д.а.).

32. Чайковський Є. Я. Діяльність банківських установ України в сучасних умовах. Актуальні питання теорії і практики фінансового менеджменту, фінансових ринків, банківської справи та соціального забезпечення: збірник студентських наукових праць / відп. ред. О. В. Кнейслер. Тернопіль: Вектор, 2023. Вип. 1. 319 с. С. 197-199. (0,2 д.а.).

33. Чайковський Є. Я. Суть і значення фінансової стабільності банківської системи. Актуальні питання фінансової науки та практики: збірник наукових праць кафедри фінансів ім. С. І. Юрія Західноукраїнського національного університету. Вип. 1. Тернопіль: ЗУНУ, 2024. 207 с. С.194-197. (0,29 д.а.).

34. Чайковський Є. Я. Зарубіжний досвід здійснення валютної політики для забезпечення фінансової стабільності банківської системи України. Сучасні пріоритети розвитку науки та суспільства : зб. матеріалів Всеукр. наук.-практ. конф. : у 2-х т. [Вінниця, 11-12 квіт. 2024 р.] / за заг. ред. В. І. Мельник. Тернопіль : Крок, 2024. Т. 1, ч. 1. С. 217-220. URL: <http://dspace.wunu.edu.ua/handle/316497/51188> (0,28 д.а.).

35. Чайковський Є. Я. Чинники впливу на фінансову стабільність банківських установ в Україні. Сучасні гроші, банківські послуги та фінансові інновації в умовах інтеграції України в ЄС. Матеріали VI Всеукраїнської

науково-практичної Інтернет-конференції студентів, аспірантів, молодих вчених і провідних фахівців. Київ, 16 квітня 2024 р. [Електронне видання]: Дніпро : Середняк Т. К., 2024, 376 с. С. 143-147. URL: <https://ir.kneu.edu.ua/items/584e1632-bf8e-4b68-aef8-2289718a9001> (0,23 д.а.).

36. Чайковський Є. Я. Фінансові стратегії у забезпеченні функціонування банківських установ в Україні. Фінансові інструменти сталого розвитку економіки : матер. 6-ої міжнар. наук.-практ. конференції (Чернівці, 18 квітня 2024 р.). Чернівці : Чернівец. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2024. 440 с. С. 246-249. URL: https://drive.usercontent.google.com/u/0/uc?id=18iFc3xkgav0paX8cz2S8K_Jku3HI DE4s&export=download (0,3 д.а.).

37. Чайковський Є. Я. Вплив інноваційного потенціалу на фінансову стабільність, ефективність і конкурентоздатність банківської установи. Фінансові інструменти сталого розвитку держави в умовах системної економічної трансформації : матеріали III Міжнар. наук.-практ. конф. (20 червня 2024 р., м. Хмельницький – м. Херсон). Херсон : Книжкове видавництво ФОП Вишемирський В.С., 2024. 370 с. С. 132-136. (0,3 д.а.) URL: https://kntu.net.ua/ukr/content/download/117218/657389/file/Financial_Instruments_for_Sustainable_State_Development_in_the_Conditions.pdf (0,21 д.а.).

38. Дзюблюк О. В., Чайковський Є. Я. Вплив банківського сектору на економічну безпеку України. Сучасний стан та перспективи розвитку обліку, аудиту, оподаткування та аналізу в умовах міжнародної інтеграції : матеріали IV Міжнар. наук.-практ. Інтернет-конф. (20 листопада 2024 р., м. Херсон – м. Хмельницький) Херсон : Книжкове видавництво ФОП Вишемирський В.С., 2024. 453 с. С. 253-256. UR: https://kntu.net.ua/ukr/content/download/119335/668156/file/%D0%97%D0%91%D0%86%D0%A0%D0%9D%D0%98%D0%9A_%D0%A2%D0%95%D0%97_%D0%94%D0%9E%D0%9F%D0%9E%D0%92%D0%86%D0%94%D0%95%D0%99_20_%D0%BB%D0%B8%D1%81%D1%82%D0%BE%D0%BF%D0%B0%D0%B4%D0%B0_2024.pdf – 0,22 д.а. (Особистий внесок автора – 0,11 д.а.: охарактеризовано вплив банківського сектору на економічну безпеку України,

зокрема, його роль у забезпеченні фінансової стабільності, підтримці макроекономічної рівноваги, стимулюванні інвестицій та сприянні сталому розвитку економіки, а також взаємозв'язок між стійкістю банківської системи та загальною економічною безпекою країни).

39. Чайковський Є. Я. Модель управління фінансовою стабільністю банківської системи України на основі прогнозних оцінок. Адаптація до глобальних змін та викликів в економіці, туризмі, рекреації та захисті довкілля: 2025 рік: Матеріали IV Всеукраїнської науково-практичної конференції здобувачів і молодих вчених, 8-9 травня 2025 р. Івано-Франківськ: ІФНТУНГ, 2025. 520 с. С. 154-157. URL: https://drive.google.com/file/d/1XaZMx5O1ZQ1gJ3eRS_0UZOXlySSD8nvS/view (0,2 д.а.).

40. Чайковський Є. Я. Розвиток кредитування як чинник зміцнення фінансової стабільності банків та економічної безпеки України. Новітні тренди розвитку страхового ринку: синергія інновацій та фінансової безпеки: збірник матеріалів VII Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції, м. Київ, 15 травня 2025 р. [Електронний ресурс]. Київ, КНЕУ, 2025. 280 с. С. 274-277. URL: https://kneu.edu.ua/userfiles/Credit_Economics_Department/2024kbss/ZBD086D0A0NIK_mater__VII__MD196zhnar__konferen__15_05_25_.pdf (0,21 д.а.).

41. Чайковський Є. Я. Маркетингові стратегії продажу роздрібних банківських продуктів як чинник фінансової стабільності банківської системи України. Фінанси та облік в умовах глобальної невизначеності та безпекових ризиків: збірн. матеріалів Всеукр. наук.-практ. конф. студ. і молод. вчених (м. Тернопіль, 27 трав. 2025 р.). Ч. 1. Тернопіль: ЗУНУ, 2025. 639 с. С. 510–512 (0,2 д.а.).

42. Чайковський Є. Я. Моделювання фінансової стабільності банківської системи України на основі інформаційно-ентропійних методів. Сучасні гроші, банківські послуги та фінансові інновації в умовах інтеграції України в ЄС [Електронний ресурс] : матеріали VII всеукр. наук.-практ. інтерн. конф. студ. аспір., молод. вчених і пров. фах-ів. Київ, КНЕУ. 2025. 348 с. С. 333-336. (0,2 д.а.).